

Vilniaus miesto savivaldybės Šv. Kristoforo kamerinio orkestro garbės dirigentas, Lietuvos muzikos ir teatro akademijos profesorius Donatas Katkus sukvietė jaunuosius muzikus burtis į orkestrą ir kartu su profesionalais, Šv. Kristoforo kamerinio orkestro muzikantais surengti išpūdingą pasirodymą Troškūnuose - viename mažiausių Lietuvos miestelių, kuriame nuolat vyksta įvairūs kultūros reiškiniai.

Į savaitės trukmės muzikos stovyklą Troškūnų Švč. Trejybės bažnyčios ir vienuolyno ansamblio erdvėse susirinko būsimi muzikos profesionalai, grojantys styginiais instrumentais. Jaunieji talentai savaitei tampa nauju orkestru, kuris gilinsis į muzikos atlikimo paslaptis, o stovyklos uždarymo dieną žiūrovus pakvies į pirmą kartą išskirtiniu formatu organizuojamą koncertą. Apie stovyklą ir tokių kultūrinių iniciatyvų svarbą kalbėjomės su maestro Donatu Katkumi ir DAIKC įkūrėja, viena iš stovyklos sumanytojų Egle Jasutyte - Mažinte.

Maestro, kuo Troškūnai tokie ypatingi?

Labai netoli Anykščių stūkso puikus vienuolynas ir nuostabi bažnyčia. Gerai išlikusi, tiesiog puiki – labai savotiška vietovė. Pačiuose Troškūnuose išlikusi ir tokia žydiškos architektūros gatvė, yra tvenkinių, nemažai restauruotų pastatų. Akivaizdu, kad ten savo laiką virė gana aktyvus kultūrinis gyvenimas. Pats įdomiausias dalykas, kad važiuojant iš Anykščių į Troškūnus, pakelėje yra vieta, kur, manoma, buvo karūnuotas karalius Mindaugas ir palaidota jo žmona Morta. Ar tai tiesa, niekas nežino, bet ši vieta tapo turistų traukos centru, kur visi sustoja.

Kai aš ten lankiausi, vyko choro „Viva“ koncertas. Labai simpatiškas, tarp kitko, o ir puiki akustika. Troškūnuose yra kur apsistoti, sutvarkyta klebonija, o, svarbiausia, yra žmonių, degančių ta vieta ir norinčių prisidėti prie jos kultūrinio gyvenimo. Troškūnuose yra toks instrumentas ir kažkada pianistas Darius Mažintas tiesiog pradėjo juo groti – tarsiti repeticijose, leisdamas visiems norintiems ateiti ir klausytis. Ir žmonės pradėjo eiti. Taip susibūrė tam tikra nauja bendruomenė, kurioje kultūra, muzika pradėjo vaidinti kažkokią rolę.

Tai ir lėmė idėją suburti ten jaunuosius muzikus ir mokyti juos orkestrinio muzikavimo paslapčių?

Eglė sugalvojo, kad Troškūnuose reikėtų organizuoti tokias kaip ir stovyklas jauniems

muzikams. Ji pakvietė mūsų orkestrą, kad vėliau kartu su vaikais surengtume koncertą – jie groja kartu orkestre, yra atrinktas repertuaras. Viskas tam, kad vaikai pajustų, suprastų, kas yra profesionalus muzikavimas. Atvyko labai daug moksleivių iš įvairių Lietuvos muzikos mokyklų! Aš atvažiauvau čia šiek tiek anksčiau ir vaikus parengsiu – paruošime repertuarą, repetuosime, o tada sulauksime orkestro ir kartu su vaikais, man diriguojant, pakviesime visus į koncertą.

Ar vaikai tik jungsis prie Šv. Kristoforo kamerinio orkestro, ar bursite ir atskirą jaunųjų muzikų orkestrą?

Bus visi variantai – gros ir vaikų orkestras, ir mūsų orkestras, ir jiedu kartu. Bridge'o siuitą, Vivaldi Koncertą, Naujalio „Svajonę“ norėčiau kad vaikai vieni pagrotų, dar kitų kūrinių – jau su orkestru.

O kokio amžiaus vaikų sulaikėte? Nuo mažiausių, pradinukų, ar visgi šikart dalyvauja vyresni?

Dirbu su vyresniais. Tik, kaip minėjau, jų labai daug. Didelė problema, kad galėjome priimti tik ribotą mokinių skaičių, o labai daug į pirmus smuikus prisirinko. Šiek tiek net per daug (juokiasi).

Maestro, žinau, kad pedagogo karjerą pradėjote muzikos mokykloje, tačiau ten dirbote neilgai. Toliau jau tęsėte dėstymą LMTA. Ar teko dar kada vėliau dirbti su vaikais?

Ir vėliau taip susiklostė, kad tai vienur, tai kitur vis tekdavo ir su vaikais pamuzikuoti. O Akademijoje dirbau praktiškai su visais, su daugybe kvartetų... Tai taip pat buvo visapusiška pedagoginė praktika.

Atsakydamas į pirmą klausimą minėjote, kad jau galima pastebėti aplink Troškūnus susibūrusią kultūra susidomėjusių žmonių bendruomenę. Kaip manote, gal tai tendencija? Gal ateityje vis daugiau tokių „kultūrinių burbulų“ bursis toliau nuo didžiųjų centrų, kuriuose kol kas yra sutelktas koncertinis, kultūrinis gyvenimas?

Tokią tendenciją matau – vis daugiau žmonių to siekia. Dabar labai intensyviai veikia dvarai, jų savininkai ar ten gyvenantys žmonės. Bendruomenės nori, kad kažkas vyktų, o ir galimybių atsiranda. Tai yra labai gera tendencija. Svarbu, kad iniciatyva ateitų iš vietos žmonių, kurie norėtų daugiau muzikos, kultūros. Tuomet jiems nebeįdomus pasidaro *popsas*, kasdien varomas į ausis. Jie gauna kažką, kas išeina iš kasdienybės ribų. Išryškėja klasikinės

muzikos vertybės ir jų, pasirodo, žmonėms reikia.

Egle, kaip gimė idėja surengti tokio formato stovyklą?

Turiu kelias sritis ir veiklos kryptis, kurios gyvenime man yra labai svarbios. Viena jų – mūsų visuomenės dabartis ir ateitis. Žiūriu į savo šešiolikmetę dukrą, jos draugus ir matau ypač gabius, motyvuotus vaikus, kuriems tik reikia stipraus mokytojo ir teisingo postūmio, kad jų vidinis potencialas išsiskleistų ir būtų nukreiptas tinkama linkme. O tai jau vienas žingsnis link sąmoningesnės ir laimingesnės visuomenės. Klasikinė muzika – viena iš mano pačios pomėgių, tad besisvečiuojant prof. D. Katkui Troškūnuose, pamaniau, o kodėl gi jaunimui neperduoti fantastiškos patirties, žinių iš savo srities profesionalų? Juk mokytis iš pačių geriausių – tai neįkainojama patirtis. Pati turėjau džiaugsmą mokytis pas išpūdingus Mokytojus ir jų indėlis tiesiog neįkainojamas. Suvokiu to vertę, todėl, jei galiu kažką padaryti, kad suteikčiau ir kitam tokią galimybę – padarysiu. Tai taip ir gimė idėja pradėti organizuoti šią stovyklą ir vystyti edukacines iniciatyvas kitose kultūros sferose.

Kokius mokytojus parinkote jaunesiems muzikams?

Pasirinkome kviešti tuos dėstytojus, kurie puikiai mato ne tik vaikų muzikinius sugebėjimus, bet ir jų unikalias asmenybes, įkvepia jas skleisti ir motyvuoja augti. Stovyklos vadovas, žinoma, profesorius Donatas Katkus, improvizaciniuose grojimuose duetų sąstatuose dirba pianistas Darius Mažintas, muzikos pedagogai Martynas Švėgžda von Bekker ir Kristina Domarkienė dalinsis praktiniais patarimais. Numatomi ir kviestiniai lektoriai, svečiai – tai Lietuvos nacionalinio operos ir baleto teatro direktorius Jonas Sakalauskas, kultūros renginių organizatorė, vaikų teatro studijos „Mes“ vadovė, režisierė ir visuomenininkė Jolanta Pupkienė, kūno bei šokio ir judesio terapeutė Kamilė Pundziūtė.

Stovykla jau vyksta, kokie artimiausi kiti jūsų planai?

Artimiausi darbai – tinkamai pasiruošti jaunimo orkestro ir Šv. Kristoforo kamerinio orkestro koncertui rugpjūčio 7 d. Troškūnų Švč. Trejybės bažnyčioje ir sėkmingai uždaryti stovyklą, kuri jau dabar matau, kad taps tradicine. Iš šios stovyklos gimsta ir nauji planai bei būtini darbai. Nors praėjo tik viena para nuo stovyklos pradžios, jau dabar matome, kad yra itin talentingų vaikų, kuriems norime padėti kurti tokią ateitį, kurios jie verti. Vienas trylikametis berniukas, grojantis tik šešerius metus, turi milžinišką potencialą. Pasak maestro D. Katkaus, jam būtina ruoštis mokytis Niujorke, Džiuljarde (angl. The Juilliard School), o tam reikalingos lėšos. Tad pradėsime ieškoti jaunajam smuikininkui „muzikos angelų“. Tikiu, kad atsiras žmonių, kuriems svarbu padėti augti Lietuvos talentams.

Nemokamas koncertas rugpjūčio 7 d. 17.00 val. Troškūnų Švč. Trejybės bažnyčioje

Interviu parengė DAIKC (www.daikc.lt)

